

K 52764
2

თავის შესახებ



ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

მე

სამხრეთ-აღმოსავლეთი

საზღვაო სანაოსნო



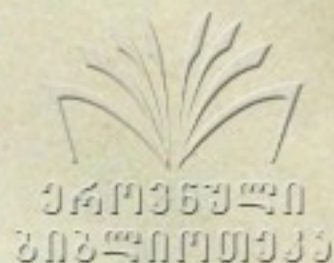


ქართული
ბიბლიოთეკა



ვანო აბაშიანი

გაერთიანებული



პე

საქართველოში

ეპიკური პოეზია



84 წიგნი 7
ფ 987



ვაჟიკა ფხოველს იმემა იმ დროს მოუსწრო, როცა პირველი ლიტერატურული ნაბიჯი გადადგა. მან სიცოცხლეში მხოლოდ რამდენიმე ლექსი გამოაქვეყნა.

დაიღუპა 1945 წლის გაზაფხულზე.

მისი ლექსების ამ პატარა კრებულში მკითხველი იგრძნობს, როგორ უსაზღვროდ უყვარდა ახალგაზრდა პოეტს სამშობლო და როგორი თავდადებათ იბრძოდა მისთვის.

შეადგინა და წინასიტყვაობა დაურთო
ვახტანგ გორგაძელმა

497 257
V 52 764

საქ სსრ კ. მარქსის
სახ. ს. წ. რესპ. ბ.
ბიბლიოთეკა

სპეგ-2000
შეერთებულია

70403 — 119
ფ ————— 58 — 86
M 001 (08) — 86

© გამომცემლობა „მერანი“

მე სამშობლოთი ამაყი ვიყავ

მწერალთა კატეორიის შენობის ერთ
კედელზე მარმარილოს დაღაბა გაკრული,
რომელზედაც ამოკვეთილია დიდ სამა-
მულო ომში დაღუპული მწერლების გვა-
რები, მათ შორის ვაჟიკა ფხოველიცაა.
ეს, რა თქმა უნდა, დიდი პატივია
ანაღგაზრდა პოეტისათვის, რომელიც
ამ ქვეყნიდან ისე წავიდა, ხუთიოდე
ღეჭის დაბეჭდვა თუ მოასწრო მხოლოდ.

ამ მარმარილოს დაღას როცა ჩაღუვლი
ხოლმე, სიამაყესთან ერთად სინანულის
გრძნობაც მეუფლება, რომ ვაჟიკა ფხო-
ველის ერთი წიგნიც კი არ არის გამო-
ცემული და თანამედროვე მკითხველი
მას არ იცნობს.

გულისტკივილით ვიგონებ სიყრმის
მეგობარს ვაჟიკა ფხოველს, კვლავ



ბას არ გამოვტოვებდით, ცხრა მთას
 იქით რომ ყოფილიყო, წავიდოდით
 სულში ხომ ერთი წუთითაც არ ვჩერდებოდით.
 სულ ფეხით გვაქვს შემოვლილი
 მთელი ფშავ-ხევსურეთი. არ დაგვიტოვებია
 ტაძარი, ციხე-კოშკი, რომ არ გვენახა
 და არ შეგვენსწავლა. ვიწერდით
 ხაღსში გაბნეულ ლეგენდებს, მცვე-
 ლისძველ ამბებს. ამ კეთილ საქმეში
 ბევრი თანამგზავი გავიჩინეთ, ამან
 მოგვცა იმის საშუალება, რომ სოფლის
 ღია ცის ქვეშ ვმართავდით ლიტერატურულ
 საღამოებს, ცნობილი ნაწარმოებების
 გმირების გასამართლებას, ვღგამდით
 პიესებს... ჩვენი ხელმოკლე
 მშობლების მოცემულ კაპიკებს ვაკოწიწებდით
 და წიგნებს ვყიდულობდით, კვირაობით
 თბილისის ჯაფარიძის სახელობის
 საჯარო ბიბლიოთეკის ლიტერატურულ
 წრეში ვიკრიბებოდით და იყო მურმან
 ლებანიძის, ოთარ ჭელიძის, რევაზ ჯაფარიძის,
 თეიმურაზ ჯანგულაშვილის, დანტანგ
 ჯაჭვაძის, ვაჟიკა ფხოველის, შალვა
 ფორჩხიძის, ავთანდილ შიშინაშვილის,
 მერი ჩხეიძის, ალექსანდრე კოკაიას,
 სიმონ მეტრეველის, შალვა მჭედლიშვილის...
 პირველი სტრიქონების კითხვა-განხილვა,
 პოეტური სიტყვისათვის დაუნდობელი
 კამათი. ლიტე-



საქართველოს
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

რატურულ წრეს მაშინ სულმძღვანელობდა
პოეტი. ალექსანდრე შანიძე, რომელიც
დიდ ყურადღებას იჩენდა ახალგაზრდა
მწერლების მიმართ. ხალისიან შემოქ-
მელებით პაექრობაში ყალიბდებოდა
ჩვენი ხელოვნური დღე. ვაგლას, რომ
მაღე ომის შავი ღრუბლები მოადგა
ქვეყანას და ჩვენი გზებიც გაიყარა.
ვაუიკა ფხოველის უკანასკნელი წერილი
1945 წლის მარტში მივიღე.

ვაუიკამ ომის დიდი გზა განვლო,
გერმანიის ქალაქ ფრანკფურტამდე ბრძო-
ლით მივიღა.

ვაუიკა ფხოველი დიმიტრი იოსების
ძე ცალხელიშვილის ლიტერატურული ფსე-
დონიშია. თბილისის რაიონის სოფელ
საყურთონიდან იყო, რომლის მეზობლად
ხევსურთსოფელია, ჩემი საყვარელი დე-
დუღეთი. თბილისშია ცენტრში
ცხოვრობდით; ოცდამეათე სკოლაში ის
სწავლობდა, ოცდამეათმეტეში - მე.
1940 წელს მე გამიწვიეს ჯარში,
1941 წელს - ის; იმ ცეცხლსა და
გრიგალებს მე გადავურჩი, ის კი ვერ
ასცდა სიკვდილის მსახვრად ხელს. მე
თმებში ვაღარა გამერია, ის კი მარად
ვაბუკი ღარია.

ვაუიკა ფხოველმა ლექსების წერა აღ-



ქართული
ენების
სწავლის
სამეცნიერო
ცენტრი

რე დაიწყო, ჯერ კიდევ მოწაფეობის
დროს. მისი პირველი თოთო სტრიქონები
საბავშვო უფრონალ „ოქტომბრულში“ გამო-
ქვეყნდა, მერე - გაზეთ „ნორჩ ლენინე-
ლში“. ერთი ლექსი „მსატყვარი პატიმა-
რი“ უფრონალ „ჩვენ თაობაში“ დაისტამ-
ბა. იგი თანდათან მიიკვლევდა გზას,
მაგრამ... მე ახლაც ზეპირად მახსოვს
მისი ლექსების სტრიქონები.

„მზე გადაიხარა, დაგრძელდნენ ტანით
გაზლილ მწვანეზე ჩრდილები ხეთა,
ვით პომპეუსი, სალამოს უამი
მტკვარის ხეობით მოადგა მცხეთას“.
„ღამე იყო, მთას ეხურა ბინდი,
ნისლი იწვა საბადურის ველზე.
ღრუბლიან ცას მთვარე, როგორც მშვილდი,
ღრულებს შივნით ეხვეოდა ყელზე“.

ბევრი ასეთი გულში ჩამწვდომი სტრი-
ქონით იყო დამშვენებული ვაჟიკა ფხო-
ველის სიტოცხლით საცხვე შემოქმედება,
მაგრამ, ვაგლახ, რომ მისი ლექსების
დიდი ნაწილი დაიკარგა, განსაკუთრებ-
ით, უკანასკნელი წლებისა, სადაც ნა-
მდვილად იგრძნობოდა მისი პოეტური სი-
ტყვის ძალა, ცხოვრებაში ღრმად წველო-
მა, ჯანსაღი სული და ნათელი გონება.

რამდენიმე წელიც, ვაჟიკა ფხოველის
ლექსებს დავეძებ, როგორც იქნა, ორ-



მოცდაბათამდე მის ნაწარმოებს ნოველებს
რე თბვი.

ახლა, როცა დიდი სამამულო ომის
ორმოცი წლისთავი აღვნიშნეთ, შინმო-
უსვლელი პოეტის წიგნის გამოსცლა
გვირგვინივით დაადგება თავს მის სა-
ნელს. ვაჟიკა ფხოველს მუდამ ეამაყე-
ბოდა სამშობლო, მის წიგნსაც ასე და-
ვარქვი „მე სამშობლოთი ამაყი ვიყავ“.

ვახტანგ გორგანუღი.



გამარჯვების ზარი გრგვინავს

არ იქნება გმირთა საქმე
საუკუნოდ არ გვახსოვდეს.
ვინც დაეცა სამშობლოსთვის,
არ მოკვდება არასოდეს.

ჩვენ იმ გმირთა სადიდებლად,
შესამუსრად ჯალათების,
უკუქცეულ დუშმანს ვუტევთ
ბრძოლის ცეცხლით ანანთები.

აქ იბრძვიან, ვისაც გულში
ბრძოლის ცეცხლი გაუღვივდა,
შორს, ტუნდრების ბინადარნი
თუ მოსულნი აულიდან.

აქ იბრძვიან მხოლოდ გმირნი,
გულს არ უკრთობთ ქარ-წვიმები,
აქ იბრძვიან ჩვენი ქვეყნის
უძლეველი არწივები.

ჩვენს მშობლიურ მიწა-წყალზე,
ვერაგ მტერთა დასაქოლად,
გამარჯვების ზარი გრგვინავს
მთელ მსოფლიოს გასაგონად.

დრომ დაჰკრა,
კალმის შეცვლა შაშხანით
ახლა არც პოეტს დაეყვედრება.
იქ, სადაც ღუშმანს უტევს ლაშქარი,
შენი ლექსებიც დადგნენ მხედრებად.

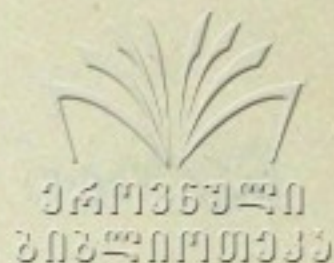
და თუ გმირულად სამარე ჰპოვე,
გამარჯვების დღეს ვერ შეესწრები,
გაგაცოცხლებენ კვლავ ისევ პოეტს
ომგადანდილი შენი ლექსები.

შენ სამშობლოთი ამაყობ მუდამ,
დღეს გიყვარს ისე, როგორც აროდეს
და სიყვარულიც ასეთი უნდა -
კვდებოდე მისთვის და არ ნანობდე.

შენ გაიმარჯვებ მიზანით სწორით
და ივალალებს დღენი ნაციაზმის...
მიჰყივი მტარვალს და ძმათა შორის
გაუბზარავი შენი ხმაც ისმის.

და თუ გმირულად სამარე ჰპოვე,
გამარჯვების დღეს ვერ შეესწრები,
გაგაცოცხლებენ კვლავ ისევ პოეტს
ომგადანდილი შენი ლექსები.

გატრინდი, ჩემო არწივო!



ჩემო ფოლადის არწივო,
არ გინდა ხვეწნა, მუდარა,
მებრძოლის გულის საამოდ,
ვიცი, მზადა ხარ მუდამა.
იმ დღეს ბერლინი მაჩვენე,
გუშინ დანციგის კარები.
ვაი, მტარვალის იმ ადგილს,
სადაც შენ გაეკარები.
როცა გულდაგულ მხრებს გაშლი,
როცა მტრის სივრცეს დალახავ,
შენი ღრუბლებში თარეში
ნეტავი თბილისს ანახვა.
შენი გზა-კვალის მლოცავი
ვლულუნებ, როგორც ქედანი,
მტარვალზე გამარჯვებული
შენი ერთგული მხედარი.
მაშ გასწი, გაინავარდე,
გატრინდი, ჩემო არწივო,
სამშობლოს დროშა გაშლილი
რომ უფრო მაღლა ავწიოთ.



წერილი ფრონტიდან

ასე მგონია, დაგტოვე გუშინ,
ასე მგონია, ჩემთან ხარ დღესაც.
მე შენს სიყვარულს ვინახავ გულში
და მწამს, ვერც გაძლებ ჩემსავით
ვერსად.

დღეს ჩემი სატრფო ტყვიამფრქვევია,
ეს ბრძოლის ველი - წვა და ტრფიალი.
ტყვიას მტრის გული დაუხევია
და დაფლეთილი გდია ტიალი.
მტერს ვაჟკაცურად უნდა დახვედრა,
ხალხის მტარვალებს - ცეცხლით პასუხი.
ათასი გული ერთად ამხედრდა,
ათასი გული ერთ სიტყვას უცდის.
უცდის მამულის მეხივით ქუხილს
და მერე ასე ერთივით დგება.
მწამს, შეიცვლება სინათლით მწუხრი,
ჩვენი იქნება, მწამს გამარჯვება.

ჭალარა პარტიზანი



მოგძალებია თუმც თმაში ვერცხლი,
შენ პარტიზანის ატარებ სახელს.
შურისძიებამ მოგკიდა ცეცხლი
და სხვებთან ერთად ბრძოლაში გასველ.

წახველ, წაიღე სიცოცხლე ფიცად,
გულში გმირული გრძნობები დარგე.
შენ კარგად იცი, მშობლიურ მიწას
ერთი მოხუცის მარჯვენაც არგებს.

დატოვე სახლი, დათმე ოჯახი,
დაემშვიდობე ძვირფას პატარებს.
და როგორც დიდი სარდლის მოძახილს,
ახლა იმ წუთებს გულით ატარებ.

როცა აქუხდა ბრძოლის ნალარა,
დუშმანმა ზიზღი არ გაპატია.
აღექ და ერთ დღეს კაცი ჭალარა
ძმად გაეფიცე მამაც ბატიას.

I) ბატია - კალინინის ფრონტის პარტიზანთა მეთაური.



ქართული
საბავშვო
საბიბლიოთეკა

პარტიზანული ცეცხლის ნაკადი
მთა-ველს მოედო მტრის წასაღებად
ჩაქრა პლივით მტრის დანაქადი
და გამარჯვების ზარმაც დარეკა.

ეგ გული ცეცხლის გზამ ვერ დაღალა,
დარჩა მტრისაგან შეულანჯელი
მარად უკვდავი შენი ჭაღარა,
დაუვიწყარი შენი სახელი.

ამ დიად ტრფობას, დღეა თუ ღამე,
არ ეკიდება ხავსი და ობი.
ამიტომ არის, რომ ასეთ მამებს
ჰყვანან შვილებიც მშობლებზე მჯობნი.

მხატვარი პატიმარი

ღამეა, დუმის კაცივით სძინავს,
დაღლილს, დაფრდომილს და ჯანაყურებს.
აქ უშოვნია მავ ღამეს ბინა
და შეფარვია ლონდონის ქუჩებს.

დიღეგში ვიღაც ბელადის სახელს
ახსენებს, მღერის და ხატავს ცხადად.
ხატავს მზესავით უქრობელ სახეს
და ქვეყანაზე პირველ კაცს ხატავს.

არის ღუმელი ციხის კარებთან,
შეუცნობელი დგანან წამები.
ამ მზეს ხატავდა საკანგარეთაც
მისთვის ტანჯული და ნაწამები.

ამ მზეს ხატავდა, ამ მზისთვის
სტანჯეს,
გული ამ მზისთვის დაიცალაო.
თუმცა დაეცნენ თავს რისხვად, ასჯერ
აწამეს, მაგრამ მაინც ამაოდ.

ბნელა საკანში და ახლაც იმ მზეს
აკვდება, ფანქრით ფერებში ახვევს
და ბნელით მოცულ კედლების ქიმში
ანათებს მისი უკვდავი სახე.

საქართველო

როცა მტრის ხელად ჩავარდნილხარ
მუდამ მტრიანი,
შენ, საქართველოვ, იწყევლიდი თავის
დასაბამს.



ქართული
ლიბრეოთეკა

შენი გმირების დაუღვეველ
თავგადასაცემს
აქ, ბრძოლის ველზე, სისხლით წერდა
მემატიანი.

შენ თავს იცავდი მტარვალთაგან
ვაჟკაცურ გარჯით,
დასაბამიდან სიმამაცე გფარავდა
მხოლოდ.

შეინარჩუნე გმირულ ბრძოლით სიცოცხლე
ბოლოს
და ქვეყანაზე გამარჯვების სიმბოლოდ
დარჩი.

ბევრჯერ დამარცხდი და დაგტოვა
მტერმა ცნებული.
უკანასკნელად დაიჩოქე კრწანისის
ველზე,
მაგრამ შენ მაინც გამოხვედი
გამარჯვებული.

გამარჯვებულმა გმირთაგმირმა
მრავალჯერ მტერზე
ეს გამარჯვება მთელი ქვეყნის
ნალხებს აჩვენა
და მიტომ შეგვრჩა საღმად სიტყვა
ჩვენც „გამარჯვება“;

ფ. 5-1-11



ველს დაეუფლა სიმწვანე,
ამობიბინდნენ იანი.
ცამ ცისარტყელა გადიკრა,
კალთა დაბერტყა ცვრიანი.

მიწას სამოსი ამშვენებს,
ჭრელი და მრავალფერადი,
მთებს - გაზაფხულის სინაზე,
მსოფლიოს - დიდი ბელადი.

ს ი მ ღ ე რ ა

სამშობლოს ველო, მინდორო,
სამშობლოს დღეო, მზიანო,
სიცოცხლე როგორ ვინდომო,
მტერმა რომ დაგაზიანოს.
ცათამდის ამაღლებულხარ
შენი ახალის ფერიტა;
არაგვის ცეცხლით გამთბარო,
ხელში სინათლის ჭერიტა.

სად არის ვაჟა-ფშაველა,
კიდევ დაგატკბოს მღერიტა.
გახაროს, თითონც იხაროს
დედასამშობლოს ცქერიტა.

საქ. სარ. ე. ძ.
სახ. საბ. რეზ.
ბიბლიოთეკა

197.25
2

ჩვენ ქიშპობას და სიძულვილს ვძლიეთ,
 გვახარებს სიტყვით მშობლიურ მიწის.
 ჩვენ დილა გვიყვარს და მერვე ძლიერ
 და განთიადის ფერებით ვიწვით.
 და უმრეტელი ცხდვრების წყარო
 სულს სინარულის აღმურით ტვირთავს,
 მართლაც ურთერთით ამქვეყნად ვხარობთ.
 კუბოს კარამდის ვიხაროთ, გვინდა.
 მას არასოდეს ექნება ბზარი,
 ვერას დააკლებს ცრემლი და დარდი,
 წმინდაა, როგორც რუსთველის აზრი
 და გაფურჩქნილი მაისის ვარდი.
 ლაღია, როგორც დღეები ჩვენი
 და საბჭოეთის გმირივით მტკიცე.
 მარად ტრფობის და ალერსის მჩენი
 მკერდქვეშ ჯანმაცარ კუნთივით
 გვიცემს.

არ მოგვდგამს ჯიშად ბრძოლაში დაღლა
 და უსირცხვილოდ გატეხა ფიცის.
 ჩვენ მეგობრობა გვწინამძღვრობს ახლა
 და დღეგრძელობა გვალაღებს მისი.
 მევენარით მხარეს ამ მზიურ დღეთა,
 ტკბილჭაბუკობის წუთებს რომ თაფლავს
 და საქმით ნაცად თითუფლ მხედარს
 გამზრდელის ფხა და სიმხნევე ახლავს.



მიდიან ღღენი, ღღე ღღეს არ
 ასე მრავალი წლები ივლიან.
 ტკბილია ჩვენი ყოველი წუთი
 და მეგობრობაც ჩვენი ტკბილია.
 და თუ საკუთარ თავზედაც ძლიერ
 გვიყვარს დიდება მშობლიურ მიწის.
 ჩვენ ქიშპობას და სიძულვილს ვძლიეთ
 და ჩვენი ქვეყნის ტრფიალით ვიწვით.

ღიღა მთაში

მთებს დაბჯენია ლურჯი ცა,
 მიღამოს ქუდად ვზურია;
 ძირს უნდა თითქოს ჩამოსვლა,
 ალბათ არაგვი სწყურია.
 ხევი შქუხს, ველი ბანს აძლევს,
 კლდე დეღვით გათანგულია,
 აშლილან დილის ნისლები,
 მთის მაღალ სერებს უვლიან.
 ძირს მშვიდი არის ფხოვეთი,
 შშვენის სიმწვანე, მინდორი.
 სულ იყავ ასე ლამაზი,
 ამქვეყნად სწვა რა ვინდომო!
 აყვავდი აყვავებულნი;
 გულს-გულს გიმშვენებს ველია,
 მშენებნი და მტკბარი ვაჟები
 მუნზე სიმღერებს მღერიან.



მარად ბედნიერ მშრომელთა გულში
უქრობ მზესავით ღვივის, ანთია -
დაუჭკნობელი, დაუშრობელი
გამარჯვებული ქვეყნის ქარტია.
მუდამ იქნება, როგორც ახალი
დაუჭკნობელი წლიდან წლებამდე.
საუკუნენი შეინახავენ
გამარჯვებიდან გამარჯვებამდე.

ც ი ა რ ა

დღეს საარჩევნო უბანში
სიომ თმა შეგიშრიალა.
ხელში ბარათი გეჭირა
შენსავით ნაზი, შრიალა.
ყუთის წინ იდექ ამაყად
მშვიდი, ლაღი და ცქრიალა.
ხმას ხალხის რჩეულს აძლევდი
შავთვალა გოგო ციალა.
ღიმი გიკრთოდა ტურებზე
და სიმამაცე გშვენოდა,
მილიონების მობანედ
ეგ შენი გულიც მღეროდა.

იღია და ვაჟა

არწივს ესტუმრა არწივი,
მთით ჩამოსული ბარადა.
ხურჯინით ჩამოიტანა
მთელი ფხოვეთის ბარაქა.

დაუშრეტელი მარაგი,
ქართული სიტყვის დიდება.
მთათა გულ-მკერდის ნაჟური,
ულეველ მარგალიტებად.

წამოდგა, კითხვა დაიწყო,
ბეჭზე წრილობა სტკიოდა.
სიტყვები ზვავად მოსული
ვარსკვლავებივით სცვიოდა.

უსმენდა ფიქრთა მპყრობელი
და ნეტარებით ტკბებოდა.
ვაჟას უკვლავი ქართული
გულზე მალამოდ ნვდებოდა.

მერე შეწყდება კითხვა და
სიტყვის მთასაკით გორება.
ორი ძმასავით შეზრდილი
ერთმანეთს ეამბორება.

დატყბება გული მასპინძლის,
სტუმრის გრძნობა და გონება.
ადგება ბარის არწივი,
მთის არწივს ჩაეკონება.

ფ ბ რ ვ ე თ ი

1. საფიხნო

შემოღამდება და ბნელს სინათლე,
არავინ იცის, სტუმრად რად იხმობს.
ჩჩებათ აუხსნელ ამბად იმათვე
და საკამათოდ შეყრილთ საფიხნოს.
ზოგი ღმერთს სწამებს, ამის მიზეზი
ზოგს კი გუდანი უფრო ჰგონია.
რადგან სისწორე არავის ესმის,
მათთვის ორივე აზრი სწორია.
არ უჯერიან მხოლოდ ახლები
და ჯიუტობენ: როგორ იქნება,
ამ საუფლოში ეგ არ მაჰხდების,
თუ გაქვთ ოდნავი ზკვა და მიგნება.
რა მუაშია ღმერთი, გუდანი,
რა მუაშია მათი ხსენება.
კმარა ხატ-ღმერთის ხვეწნა, მუდარა
და ღამეების თეთრად თენება.



სიტყვას ამოსდევს რისხვა და ზიზღი,
 სიტყვებს ეღვა და ცეცხლი უჩნდება.
 „უნდ დაიღვაროს მაგათი სისხლი“,
 ვილაც ხმას იღებს, ვილაც უჩნდება.
 წამოიჭრება მაღალ-მაღალი,
 ცხრაგან დაჭრილი და ნატყვიარი.
 ატყდება ერთი აყალმაყალი
 და საფიხნოში ხანჯლის ტრიალი.
 -სდექ! - ხალხი უჩრევს. - ხვარასნელ
 დაშინთ

ვერაფერს გახვალ, იბრძოლო თუნდაც.
 ახლებს სიბხლე ახარებთ მთაში,
 ახლებს ახალი ცხოვრება უნდათ.
 თუმცა შეურაცხვეს ღმერთი ამრიგად
 და რისხვა დასცეს. თავზე ხატიონს,
 ხალხი მოითხოვს, მაინც აბიკამ
 დასთმოს ისევე და აპატეოს.
 გული უცემდათ მრჩეველ მთხოვნელებს
 (რა უსიამო ამბავი მოხდა).
 ღმერთი გაუწყრათ, ალბათ, ფხოველებს,
 იფიქრა გულში და გულიც მოკვდა.
 მერე შეჩერდა ელდანაკრავი,
 ბრაზმორეულმა გულს მჯიღი იცა.
 დამარცხებულმა დახარა თავი.
 და უიშედოდ დაეცა მიწას.
 თითქოს გამკრთალდა ღამეც კამათში,
 როგორც სიმწვანე ზოგჯერ მთებისა,
 მერე წამოდგა ერთი ამათში
 და ხალხს უსურვა ძილინებისა.

2. ფხოვეთის დაბადება

როცა სამშობლოს შესწირავდი გაზრდილ
არწივებს,
ის მოიგონე, ის გმირები - ცაღ
გამყივარნი.
თორემ ვინ გყავდა სხვა შენ გულის
შემატკივარი,
ბრძოლით უძლებდი ვაჟკაცების მხარე
ქარ-წვიმებს.

გავიდა დრო და ისტორიას შეერჩა
ამბებად,
შენი გაზრდილი მამაცების ნაამაგარი.
არაგველების წაუშლელი ღვაწლიც აქ
არის,
და ის, როგორც დღე, არასოდეს
დაიკარგება.

დღეს სხვა დრო დადგა, - საუკუნე
დიად ლენინის,
ახალ სამშობლოს უფრო ღაღად ეტრფის
მთიელი -
ბრძოლის ქარ-ცეცხლში გამოზრდილი
სულით ძლიერი
და არწივივით ჭიუხიდან გადმოფრენილი.



3. ფ ბ ო ვ ე რ ე ბ ი

მთებში რისხვად მოვლენილი დრო
 მგლის ლეკვივით გაჰყვა წავიდა,
 და დღეს, როგორც ვეფხვი წესი წარმართული,
 ფხოველები ჩამოდიან ორწყალიდან.

დღესაც ბევრი საზღვარზე დგას
 მშობელ ქვეყნის დასაცავად ვაჟკაცურად,
 ხარობს მიწა ყვავილების ამო სუნით,
 ხარობს ხალხი, რომ მზემ ცაზე
 ამოსცურა.

როცა დგება ნისლის ბლონდში დიდი
 მთები,
 ნაზი სიო სტუმარვით მოვა დილით,
 ხევში ავტო, თბილისიდან მოვარდნილი,
 ქვეყნის ამბავს შემოიტანს გაზეთებით.

მთებში რისხვად მოვლენილი დრო
 მგლის ლეკვივით გაჰყვა წავიდა,
 და დღეს, როგორც ვეფხვი წესი წარმართული
 მთის ხევსურიც ამ დღეს უმღერს
 ორწყალიდან.

სამივეს ერთი დღე გვხვდა წილად.
შევრჩი მე ფხოვეთს და დედაშენს
სივრცეში გაფრენილ არწივად.



1940 წ.

ღ ი ღ ა

დღემ ფხოვეთში ბნელი დასცა,
ამ გულივით ცაა სულთა.
მზე ქალივით მოიტაცა
და შიგ მკერდში ჩაიხუტა.

+

მზე, ხმელეთის ფალავანი,
ბნელს დაეცა თავზე მეხად.
ბანტრიონის გალავანი
თენებისას გადმოტეხა.

შემოვიდა, როგორც გმირი,
შემოაღო კარი ფრთხილად
და მთებში ომგადახდილი
არაგვს გაჰყვა ბარში დილა.

1939 წ.

გათენდა და სიო ქროდა,
მთებზე სწეწდა ღრუბლის ფარჩას.
ფხოვეთშილა მომაგონდა,
თბილისი რომ უკან დარჩა.

გავარდნილი აფთარივით
გზას თოკივით კეცდა ავეტო
და გზის ნტვერი ავარდნილი
უკან კვამლად იდგა ამ დროს.

ლალ ბუნების სილამაზე
ლეგა ფერის ნეკერივით
მთებს შვენოდათ კაბა ტანზე
გაზაფხულის შეკერილი.

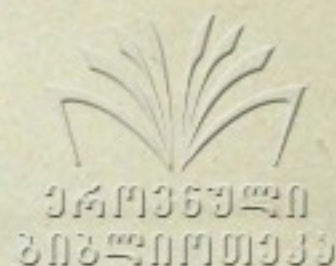
თოვლი მთებმაც დაითხოვეს,
გაჰპარვოდა ზამთარს სული.
ღზინი ჰქონდა ახალ ფხოვეთს
და მეჯლისი ხევისურული.

ადექსანდრე ყაზბეგს



შენ, მყინვარწვერის არწივო,
ცას მოგლეჯილო მთვარეო,
თერგი მოგძახის ხევშია,
ვარდს ღიშლის არემარეო.
აღსდექ, იხილე სამშობლო,
შენი ელგუჯას მხარეო,
გულს ჯავრი გადაიყარე,
ღღეს მაინც გაიხარეო.
რუსი ქართველის ძმა გახდა,
ფარ-ხმალი აიყარეო.
უთხარი ვაჟა-ფშაველას,
გულს ნუ იხოკავს, ტიალი,
ღღეს წაღმა შემოტრიალდა
სოფლის უკუღმა ტრიალი.
რაც უნდა ლესოს მახვილი,
შეიკრას დაგვაკლებს მტერია,
შენს მოდგმას გადაშენება
ამქვეყნად არ უწერია.
ერლა შენ სად ხარ, მგოსანო,
ავლავ კიდევ გვითხარ მზიანი.
ფაღს დაგხაროდეს გაშლილი
შენი დეკა და ღვიანი.
შენ, მყინვარწვერის არწივო,
ცას მოგლეჯილო მთვარეო,
აღსდექ, იხილე სამშობლო,
შენი ელგუჯას მხარეო.

წავიდა მწყემსად



წვიმდა და ღამეს ათევდა, ამ დროს
ფარეხთან ჰყავდა გაშლილი ფარა.
ნაბადმოსხმული უძილო სანდრო
კავს დაყრდნობოდა და იდგა წყნარად.

სულის სიმშვიდე ველარც აქ ნახა,
მოსდევს ფენდაფენ წყრომა და გესლი.
მასში გაერთდა კარგი და გლახა -
ბატონიშვილი და ვიღაც მწყემსი.

არ გაჰყვა „კეთილშობილთა“ წყებას;
იგი სხვა სულით მოვარდა ხევში.
აილო კავი, თექა და მწყემსად,
ვით სხვა მოხევემ, გასწია მთებში.

კ ა ე მ ა ნ ი

როცა ღამის ზეწარი
განთიადმა დახია
და ლაჟვარდი გატინა
ცაზე ფიანდაზივით,
დილით მხარე ფხოვეთის
მზემ სხივებში განვია
და ჭალარა მყინვარი
ჩანდა ვერცხლის თასივით.

ამ ღღეს საპაემანოდ
აქ, არაგვთან, მე და შენ
ენს ადგილი ვირჩიეთ,
კლდეს რომ ტალღას აჯახებს.
რა ვიცოდით, თუ რომ გზა
აქეთ მიქონდა დედაშენს,
პაემანზე მოგვისწრო
სიყვარულის ყაჩაღებს.

შეგრცხვა დედის, ანთებულს
სიყვარულის კვეთითა
და ეგ გული იმ წუთში
იმას აღარ ფიქრობდა,
რომ სულ მუდამ კოკა წყალს
ვერ მოიტანს, ვერ ზიდავს
და იმ გზაზე გატყდება,
რომელ გზაზეც მიგქონდა.

თ ვ ა ლ ო

აი, ისევ შეგხვდი, ვნახე
და ვამაყობ შენით, მზადო.
ვაჟკაცური შენი სახე
რომ ამშვენებს ბარისახოს.
არ ვზოგავდი შენთვის ამ გულს,
შენ გეტრფოდი და ვიწვოდი.

ფხოვეთიდან გადაკარვულს
თუ მიცდილი, რა ვიცოდი.
ვინ იტყოდა უწინ ფხოვეთს:
ნალხს წინ უძღვის თორღვას შვილი.
შენ გალაღებს, როგორც ყოველს,
ცა მტრედისფრად გადაშლილი.
მთის ადათი დასწვი, დაჭგმე,
მთებში ჩაჭკალ, როგორც რისხვა,
ადიადე მხოლოდ საქმე
და მშობელი ხალხის წინსვლა.
ქალს გადიღებს საბჭოეთი,
სად გამხმარი ხეც კი ხარობს.
შენ გახარებს დღეს ფხოვეთი
და ფხოვეთი შენით ხარობს.

უ რ ი ნ ა რ ი

გულს რაღაც ეცა ნაუცბათევად,
შეიჭრა შიგ და კარი დახურა.
მირჩევს ამ ღამის თეთრად გათევას,
რომ ერთი ღამე ვყავდე მსახურად.

ვფიქრობ და მაინც ვერ გამიგია,
თუმც ნათელია და გასაგები.
რა უნდა ნეტავ? ალბათ, რიგიანს
ამბავს მპირდება ამბავსაქები.



დრო, როგორც ფურცელს, ღამეს გადავლეს
 კვლავაც უკეთეს დღეთა თავდებად,
 ბედნიერი ვარ, რომ ამ ხანაში
 წილად მხვდა მოსვლა და დაბადება.

თენდება. ველზე სიომ მობერა,
 მოვარე დახრილა ცაზე მთებს იქით
 და ღამეს უხმოდ ემშვიდობება
 გულდაწყვეტილი, როგორც ბესიკი.

1940 წ.

როცა რუსთველის გამზირზე გზედავ

ვიცი, შენც გიცემს გული ჩემსავით
 და ვგრძნობ, რომ ეტრფი დღევანდელ
 მხედარს,
 ვილაც ფხოველი და ნამწყემსარი
 როცა რუსთველის გამზირზე გზედავ.
 ველარ დამალე, ალბათ, სურვილი
 და წყურვილივით შეიგრძნე ხემაც.
 დგები კაცივით ფიქრებბურვილი
 და გამზირს გასდევს ფოთლების რხევა.
 ძირს გაგეშლება ჩრდილი მერდინად
 სუფთა სივრცეში რტოებატანილს.
 შენ მაინც სდუმხარ ხმაგაკმენდილი
 და ხედგაჩენას ნანობ ჭადარი.
 როცა უყურებ ამდენ სიამეს,
 ამდენ სიხარულს და შეძახებას.



ნუთუ იწყენდა ადამიანი,
 შენც შეგძლებოდა თვალის ახელა.
 გეგრძნო ცხოვრების ტრფობა უღევი
 და ბედნიერი კარის გაღება,
 რომ დაგენახა ჩვენი გულების
 ასე გაფურჩქვნა და გალაღება.
 ვიცი, ერთი გწვავს, ერთი გიტაცებს,
 მხოლოდ ერთს ნატრობ, ერთ ფიქრს
 განაგებ,

რომ საბჭოეთის ამ თბილ მიწაზე
 შენც გერქვას კაცი და მოქალაქე.
 მე ვგრძნობ შრიადლით ამ ნატვრას ხელთ,
 ალბათ, სხვაც იგრძნობს ამას ჩემსადვით,
 როცა რუსთველის გამზირზე გხედავ
 ვიღაც ფხოველი და ნამწყემსარი.

1941 წ.

ჟ ი ხ ვ ი

რქებდაგრეხილი ხარჯიხვი,
 ლაღი ამაყის გულითა,
 მთის ცვრიან მკერდზე ნაზარდი,
 განკურნებული წყლულითა,
 იღვა კლდის პირზე, ტკბებოდა
 ირგვლივ ბუნების ცქერითა.
 ვარდ-ყვავილების ბრინჯით,
 ხევში მდინარის ჩქერითა.

გუშინ დაწრილი მტრისაგან
დღეს სიხარულით დგებოდა.
დედასამშობლოს მთა-ველებს
ამაყად გადმოსცქეროდა.

გაზაფხუდი ხუდადოვის ტყეში

ჩადგა ცხოველი სისოვლე ხეში,
ურუოლადაკრული კუნთების ფეთქვა.
დასკდნენ კვირტები თებერვლის თვეში
და ყვავილებმაც იფეთქეს ერთხმად.
ასე გულლაღად არასდროს მდგარა
ეს იშვიათი ბუნების სიბრძნე
და ახლადჩადგმულ სიცოცხლის ძალა
მეც გაზაფხულის დღესავით ვიგრძენ.
ვიგრძენ სიმაგრე გამრჯე ჯანისა,
მტკვრის სურნელი და დეღვა ტალღების.
მოსჩანს ბაღები ორთაჯალისა,
როგორც გაშლილი ბაირაღები.
და ხუდადოვის ტყე დღის მთაფლავი,
მკერდზე რომ იფენს ლალს და მინანქარს
გულში ჩაუკრავს ცხრა ძმის საფლავი
და ცხრა ვაჟკაცის სახელს ინახავს.
წყვავის მთაწმინდა, ცელქი ნიავი
თბილისის ქუჩებს ეაღერსება,
რომ სასიმღეროდ სიტყვა ფრთიანი
გამოაფინონ ლექსის მწყემსებმა.

ენტონ მარადუამს ჩვენი გულებიც
და სამშობლოსთვის დადნენ ცვილებად,
როგორც ეს სითბო მარად უღევი
და გაზაფხულის აყვავილება.



1941 წ.

ღამე იყო, მთას ეხურა ბინდი,
ნისლი იწვა საბადურის ველზე,
ღრუბლიან ცას მთვარე, როგორც
მშვილდი,
ღრუბელს შიგნით ეხვეოდა ყელზე.

უ მ ე ნ ო ღ

სადა ხარ, საით წახველი
სად ეგებები დილას.
შენი ხაწნავი მგონია
ცაზე ღრუბლების ფთრლა.
რომ მეთქვა შენი სახელი
ვერც კი მოვასწარ, ქალავ.
მას შემდეგ მაგ შენს ხატებას
გულის სიღრმეში ვაღაღავ.

10. I. 1941 წ.

მცხეთის ბღვაზე



კარგო, ერთმანეთს შევხვდით მცხეთაში,
ვნახეთ მტკვარი და მას ზღვა ვუწოდეთ.
როგორ ვესტუმრეთ ამ ზღვას მე და შენ,
აღბათ, ჩვენს გარდა არვინ უწყობდა.

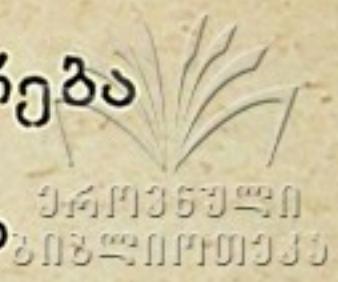
ქაფმორეული მდინარე გრევიდა,
ნავში მოსჩანდი, როგორც ციცარი.
შენ გაიცინე და შენთან ერთად
წყალმა წაიღო შენი სიცილი.

მივქროდით ქვევით, ფიქრის ამალა
თან აგვედევნა უწყინარ ღაღღებს.
ეს სიყვარულის გული პატარა
ნავთან მიჰქონდა მდინარის ტალღებს.

ტკბილი საუბრით მტკვარი გავცურეთ,
მწვანე მდელოზე ნლომით გაველით.
ქროდა ნიაფი, ვით სხვა ასულებს,
თმა ჩამოგშლოდა სამი მტკაველი.

აღარ გეწადა „ზღვის“ დატოვება,
წყლის შეყვარებულს უწყლოდ გრცხვენოდ.
როცა ფიქრები ფიქრებს მოება,
მივხვდით, თბილისი რომ მიგველოდა.

მივხვდით, რა ღრმაა ხალხთა ცხოვრება
და უსასრულო სურვილი კაცთა.
გავა ღრო და კვლავ გვემახსოვრება
აქ შეძენილი ძვირფასი განცდა.



თუკი ოდესმე გადაგავიწყდი,
როგორც სიჭმარი გულმავიწყ რაინდს,
თუ ერთურთისკენ ხელს არ გავიწვდით,
ჩვენი აქ ყოფნა დარჩება მაინც.

მზე გადიხარა, დაგრძელდნენ ტანით
გაშლილ მდელოზე ჩრდილები ხეთა.
ვით პომპეუსი - სალამო უამი
მტკვარის ხეობით მოადგა მცხეთას.

1940 წ.

ბერცხლების სიყვარული

აქ ვიზრდებოდით, ამ მაღალ მთებში,
უწყინრად ორი პატარა ღაღა.
ბევრჯერ მინახავს ბროლის თეფშივით
კლდეს შემსხვრეული არაგვის ტალღა.
დააკვდებოდა ლოდს, სალს და ასპიტს,
მისი დუმილი ახლაც თან მომდევს.
ჩვენ არ გვენახა იმისი მსგავსი.
ჩვენ იქ ვეჭროდით ერთიმეორეს,

გვატკობდა ლაღი მერცხლების ფრენა,
მზეს შევხაროდით ბავშვური ღხენით,
თითქოს ვისწავლეთ ჩვენც მათი ენა
და ვჭიკჭიკებდით მერცხლების ენით.
წავიდნენ წლები, ბევრჯერ ტყემაღთან
გვქონდა შეხვედრა, უბძო, ფარული,
და ერთმანეთის ჩვენ რა გვემართა
თუ არა ტრფობა და სიყვარული.
მოფრინდებოდნენ მერცხლები ისევ,
მწვანით შემოსილ ნეჭე სხდებოდნენ,
როცა ხედავდნენ ჩვენში სხვა მიზეზს,
ისევე უკან გაფრინდებოდნენ.
მაინც ვუყვარდით და სიძულვილი
ბოლომდე ჩვენი მათ არ ინდომეს.
მათ სიყვარული იმ ჩიტის გულით
თან გადაჰქონდათ მუდამ ინდოეთს.
მაშ თუ ფრინველმა იცის ტრფიალი
და სიყვარულის უკვდავი გემო.
შე ხომ უაცი ვარ, ადამიანი,
რად არ მიყვარდე, მითხარი, ჩემო?

14. IX. 1940 წ.

შატირიდან ჯარეგამდე

ცა მოიწმინდა, შეწყდა ავდარი,
მთის ნიაღვარმა მთები ჩარეგვა.
მიჰქრის მანქანა, როგორც აფთარი,
თუმცა შორსაა კიდევ ჯარეგა.

მიჰქრის, დაღია გზათა ხვეული,
გადასასვლელი ისევ გრძელია.
მთები, ტანთ ნისლებშემოხვეულნი,
ფხოვეში რკინის რაშს გადმოსცქერიან.
შიგ არის მძლოლი - ხევსური ვაჟა -
შვილი შატილელ ქეთელაურის.
მკლავი - ლომისა, კუნთები კაჟისა
აქვს და ასტეხა მთებში ხმაური.
მიჰქრის მანქანა, როგორც აფთარი,
უკან დასტოვა კლდენი ჯარებად.
ცა გადიწმინდა, შეწყდა ავდარი
და ფანჯარიდან მოჩანს ჯარება.

12. XII. 1940 წ.

ესეც ღექსია და პოეზია

აღბათ ღექსებმა მთები დასეტყვა
და ღექსად იქცა თითქმის ყოველი.
აქ ძველთაგანვე ხმალსა და სიტყვას
ხომ ერთნაირად ხმარობს ფხოველი.
ქარი ქრის ისევ, არაგვის დეღვა
ატეხილ ჭალებს შემოესია.
აღბათ, როგორც მე, არაგვის სჯერა,
ესეც ღექსია და პოეზია.

11. III. 1940 წ.

ვხედავ, რა ტკბილად დილა გვეახლა,
 გული უსაზღვრო ღმერთით გვევსება.
 სულში აყვავდა გრძნობის სიახლე
 და სიხარული იქცა ლექსებად.
 გაზაფხულისგან დაწუნებული
 ზამთარს თან გაჰყვა სუსხი უშვერი
 და თვალუუუნა ქალწულებით
 დგანან ნაძვებთან მორცხვად ნუშები.
 თითქოს გახსნილი ჰქონდეთ დილები
 და მათი ქცევაც იყოს თავნება.
 ბატიბუტივით გადაშლილები
 მხრები გაშალეს იასამნებმაც.
 დიან დღეები გაზაფხულისა
 ზღვაყვავილების ეშხის მოფენით,
 და აღმაფრენით სავსე გულისა
 ღგას სურნელება დამატკბობელი.

21. IV. 1941 წ.

ხევსურ ქაღს

დრომ არ იცის გზაში მოცდა,
 ლოდინი და სიმარტოვე.
 შეგვრჩა მხოლოდ თითო კოცნა
 და მშვიდობით, ვტოვებ, ვტოვებ...

იქნებ სადმე მტერმა დამცეს,
იქნებ სადმე დავიღუპო.
მსურს მოვასწროთ, ამ წლის დამღევს
თავს გვირგვინი დავიხუროთ.

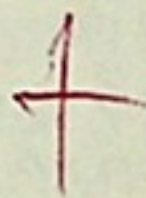


ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა

თქვი, ვაჟიკას მხოლოდ შენთვის
გული ჰქონდა მზისებრ წმინდა.
ვაითუ ეს ფიქრი შვეების
უგზო-უკვლოდ გაგვიფრინდა?

10.VI.1941 წ.

შემოდგომის დღია

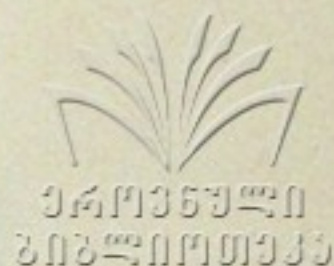


ცამ გულ-მკერდი გადაიხსნა,
ირიურაჟა ლურჯად,
ათამაშდა სიო ველზე,
ლაღად ჰკოცნის ღვინას.
აგერ ვაზებს დაურბინა,
თითქოს იოხუნჯა,
შემოევლო მტევნებს ყელზე
და სარს ჩაენვია.
გზებზე ატყდა ფეხის ჩქამი,
ცენახებში მღერა,
შემოდგომის სიდიადე
და ბარაქა ჰყვავის.



ვიშ, ერთმანეთს ეჯობრება
ციალა და ვერა,
გულს უხარებთ დღე დიადი
და სამშობლოს ხვაეი.
დიდი არის პატარების
აღტაცება, განცდა,
ხარობს გული და სიმღერა
ირგვლივ მოეფინა.
დროა უკვე ნილთა კრეფის,
აღარ უნდა დაცდა,
თითქოს ამ ხმას იმეორებს
შემოდგომის დილა.
ცამ გულ-მკერდი გადაიხსნა,
ირიჟრაჟა ღურჯაღ,
ათამაშდა სიო ველზე,
ლაღად ჰკოცნის ღვიას,
აგერ ვაზებს დაურბინა,
ისევ იოხუნჯა,
შემოევლო მტევნებს ყელზე
და სარს ჩაენვია.

ზოგიერთ ქაღიშვიდს ზოგიერთი ვაჟიშვიდისაგან



ვერ მხედავ, ნატრობ - ნეტავ მარცენა.
არ გიძლებს გული და, ვიცო, დარდობ.
გახარებს მხოლოდ ცაღკე დარჩენა,
ჩემზე ოცნება და ფიქრი მარტო.

და თუ შეგხვდები სადმე ქალაქში,
თუმც მაგ ოცნებას მაინც არ აფანტავ.
აშაღავ სიყვარულს და მაგ მალვაში
შენ ქალის დიად ბუნებას ხატავ.

თუ არ გიყვარვარ, მაშ რაღად მეტრფი,
თავს სიყვარულით რაღად ატყვევებ.
სწორე მითხარი, ვიდრე სხვა მეტყვის,
მე მატყუებ თუ შენს თავს ატყუებ?

გ ა მ თ ა რ ი

ცა იცლება ფიფქებად,
თოვლნარევი დარია.
ნეტავ, რა ეფიქრება,
ნეტავ, რამ გადარია.



ვერცხლისფერ მოციალეს,
შენეთ ამ ცეცქ ფანტელებს.
მეგობრის ცოცხლივით
ცას ჰგვის, მიწას ამტვერებს.

ჩამოთოვა, ჭაღარამ
მთებზე თავი იჩინა.
დაზამთრება გვახარა
პატარების ყიჟინამ.

გულში ღხენა ჩამდგარა,
გულში ჩადგა ხალისიც.
რვენი ქვეყნის ზამთარმა
დაზამთრება არ იკის.

5.1.1941 წ.

ხარება და გოგია

ბაღადა

ხარება და გოგია ცნობილი რევოლუციონერები იყვნენ. 1905 წლის შემდეგ რეაქციის მოციქულებს თავზარს სცემდნენ. ათი წლის განმავლობაში მათი თავშესაფარი საბადურის ტყე იყო, სადაც მტარვალებთან ბრძოლის დროს დაიდუპნენ.

I

თქვენი გული ზღვა იყო,
ზღვა ტყვიების ჭექითა.
თქვენი ფიქრი სხვა იყო
და სხვა ცეცხლი გეკიდათ.

ორი ძმად შეფიცული -
ორი გულის იარა.
გადიქეცით მშობლის და
ნაღზის გულის ტრფიალად.

ბრძოლის ცუქსლით იწვოდით,
მტერს კი შიში ზარავდა.
თუმც სიკვდილი ვერაგი
გდარაჯობდათ კარავთან.



მაგრამ იყო ურღვევი
კლდისებრ თქვენი პირობა,
გწამდათ, გულის გუმანი
გიქადოდათ გმირობას.

მტარვალს შეხვდით ვეფხვურად,
მტარვალს გზა მოუცარეთ.
თქვენი რაინდობისა
ხალხი იყო მოწამე.

სევდით დამძიმებული
მიდიოდა ღრო გვიან.
გასძახოდით ერთმანეთს
ხარება და გოგია.

ცას გაეკრა ხალეზად
ღრუბლის დანატოვარი.
მთვარე მთებს გადაეფლო,
როგორც მუნჯი მსტოვარი...

გასძახოდი ხარება,
რისხვის დამათოვარი.
არსად ჩანდა გოგია,
მოძმე და მეგობარი.

გასძახოდით და ისევ
მიდიოდა ღრო გვიან.
მტერს ვერ შევეუშინდებით,
რაც მოგვივა, მოგვივა...

ღამე გაუარესდა,
როგორც სევდა ბესიკის.
მთვარე, თითქოს მოღლილი,
გადიხარა მთებს იქით.

დაიღალა გოგია,
დაოსილი დაეცა.
საბადურთან დალია
სული, მტერს არ გაექცა.

მოკვდა, როგორც შეშვენის
ხალხის მოჭირნახულეს,
დიდება, ვინც გმირობას
სისხლით დაიმსახურებს, . . .

ხარება მწუხარებით
დაეკონა გოგიას.
დაეკონა და მიწის
დაყრა ფიქრად როდი აქვს.

ეტყვის: - სანამ ცოცხალ ვარ,
სანამ ვხმარობ იარაღს.
მტერზე შური ვიძიო,
მრჩება გულის იარაღ.

სანამ სული მეძახის
ფიქრი ფიქრს ეტანება.
სანამ ჩემი ფარ-ხმალის
შევძლო შებმა, ტარება.

მანამ ხალხთა ნუგეშით
სულ წინ ივლის ხარება.
მწამს, დრო მოვა, სიკეთით
მამულს გაეხარება.

ფიცით დაემშვიდობა,
გრძნობით და სიყვარულით.
მაგრამ იქვე დაეცა
მტრისგან ტყვიადაკრული...

ახლა, როცა ამ მთაზე
მე მგზავრივით გავივლი.
მაგონდება გმირები,
როგორც სულის ყვავილნი.

იყვნენ, კლდისებრ დგებოდნენ
ტყვიის ცეცხლში წინადა.
სხვა რა უნდა რგებოდათ
მტერთან ბრძოლის წილადა.

15. I. 1941 წ.



წინასიტყვაობა	10
• გამარჯვების ზარი ერგვინავს	11
• ფრონტზე	12
ვალდინდი ჩემო არწივო!	13
წერილი ფრონტიდან	14
ქალაჩა პარტიზანი	15
მსატვარი პატემარი	17
საქართველო	17
*** (ცელს დაეუფლა სიმწვანე)	18
სიმღერა	19
მეგობრობა	20
• დილა შოაში	20
მზიან სამშობლოს დიდი ქარტია	21
ციხლა	22
იღია და ვაჟა	22
ფხოველი:	22
1. საფიზნო	24
2. ფხოვეთის დაბადება	25
3. ფხოველები	26
4. მოხუცის სიმღერა	27
სამნი ვართ	28
• დილა	29
• მზაღ	30
აღმკანონარი ვაშბეკს	31
წავიდა მწვემსად	31
პაემანი	32
მზადო	33
ფჩინარი	34
ჩიოდა რუსთველის ამზირზე ვხვდავ	35
ჩიხვი	36
• გაზაფხული ბუღაღოვის ტყეში	37
• *** (ლაშე იყო. შოას ეჭურა ბინდი)	



ეროვნული
ბიბლიოთეკა

უშენოდ	37
მცხეთის ზღვაზე	38
მერცხლების სიყვარული	39
შატილიდან ჭარეგამდე	40
4 ეხეც ლექსია და პოეზია	41
გაზაფხული	42
5 ხევსურ ქალს	43
შემოდგომის დილა	43
ზოგიერთ ქალიშვილს ზოგიერთი ვაჟიშვილისაგან	45
ზამთარი	45
ზარება და გოგია	47



ქართული
ბიბლიოთეკა

რედაქტორი ლ. არაბიძე
მხატვარი მ. გენაძე
მხატვრული რედაქტორი ჯ. ზენაიშვილი
ტექნიკური რედაქტორი დ. რაჭმაძე
კორექტორი თ. ფირცხალავა

ს. ბ. — 3804

ჩაბარდა წარმოებას ა.12.85 წ. ხელმოწერილია საბეჭდად 27.08.86 წ.
უე 08819. ფორმატი 70 x 100¹/₃₂. საბეჭდი ქაღალდი № 1. გარნი-
ტურა დუშაძე. ბეჭდვა ოფსეტური. პირობითი ნაბეჭდი ფურცე-
ლი 1.8. სააღრიცხვო-საგამომცემლო ფურცელი 1.45 პირობითი სა-
ღებავკატარება 2.42 ტირაჟი 2 000 ეგზ. შეკვეთა № 406

ფასი 20 კპ.

გამომცემლობა „მერანი“, რუსთაველის გამზ. 42. თბილისი, 1986



ПХОВЕЛИ ВАЖИКА ИОСОФОВИЧ

ГОРЖУСЬ СВОЕЙ РОДИНОЙ

Стихи

(На грузинском языке)

Издательство «Мерани», пр. Руставели, 42
Тбилиси, 1986



ქართული
საქმიანობა

თბილისის ოპერატიული პოლიგრაფიის სტამბა
ვაჟა-ფშაველას გამზ. 104

Тбилисская Типография оперативной полиграфии
пр. Важа-Пшавела 104.

215/7



ქართული
ნაციონალური
ბიბლიოთეკა